

Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 9. december 2022
(OR. en)

15818/22

CORDROGUE 83
SAN 655
COHOM 154

RESULTAT AF DRØFTELSENE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
dato:	8. december 2022
til:	delegationerne
Tidl. dok. nr.:	15227/22 + ADD 1
Vedr.:	Rådets konklusioner om en menneskerettighedsbaseret tilgang til narkotikapolitikker

Vedlagt følger til delegationerne Rådets konklusioner om en menneskerettighedsbaseret tilgang til narkotikapolitikker, som Rådet (retlige og indre anliggender) godkendte på 3920. samling den 8. december 2022.

**Rådets konklusioner om en menneskerettighedsbaseret tilgang
til narkotikapolitik**

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

SOM MINDER OM, at EU's narkotikastrategi har til formål at beskytte og forbedre den kollektive og individuelle velfærd, at beskytte og fremme folkesundheden, at give den brede befolkning et højt sikkerheds- og velfærdsniveau og at øge sundhedskompetencen¹, og at den bygger på folkeretten, herunder de internationale konventioner om narkotikakontrol, som udgør de internationale retlige rammer for den globale narkotikakontrolordning, og international menneskerettighedslovgivning,

SOM MINDER OM EU's tilsagn i EU's narkotikastrategi om styrkelse af det internationale samarbejde med tredjelande, regioner, internationale og regionale organisationer og på multilateralt plan, forfølgelse af strategiens tilgang og mål, herunder på udviklingsområdet, og styrkelse af EU's rolle som global formidler af en personcentreret og menneskerettighedsorienteret narkotikapolitik,

SOM MINDER OM, at EU's narkotikastrategi har til formål at bidrage til at begrænse efterspørgslen efter og udbuddet af narkotika og til at håndtere narkotikarelaterede skader med en evidensbaseret, integreret, tværfaglig og afbalanceret tilgang, der omfatter et perspektiv for kønsligestilling og for lighed på sundhedsområdet²,

SOM MINDER OM slutdokumentet fra FN's Generalforsamlings særlige samling i 2016 om verdens narkotikaproblem, hvori det anbefales at fremme velfærden i samfundet som helhed gennem udarbejdelse af effektive videnskabelige evidensbaserede forebyggelsesstrategier, der er skræddersyet til enkeltpersoners, familiers og samfundsgruppers behov som led i omfattende og afbalancerede nationale narkotikapolitikker uden forskelsbehandling³,

¹ Formål, grundlag og tilgang for EU's narkotikastrategi 2021-2025.

² EU's narkotikastrategi, indledning, punkt 8 og 2.

³ Outcome Document of the 2016 UN General Assembly Special Session on the world drug problem, Prevention of drug abuse (slutdokument fra FN's Generalforsamlings særlige samling i 2016 om verdens narkotikaproblem, forebyggelse af narkotikamisbrug), litra d).

SOM MINDER OM FN's Menneskerettighedsråds resolution 37/42⁴ af 23. marts 2018 om bidraget til gennemførelsen af det fælles tilsagn om effektivt at tackle og imødegå narkotikaproblemet på verdensplan med hensyn til menneskerettigheder, som anerkender værdien af omfattende og afbalancerede politiske tiltag, herunder inden for fremme af bæredygtige og holdbare livsgrundlag,

SOM MINDER OM, at menneskerettighederne er universelle, umistelige, udelelige, indbyrdes afhængige og indbyrdes forbundne, herunder i forbindelse med narkotikapolitik, udviklingsbistand, sundhedspleje og strafferetspleje,

SOM MINDER OM Rådets konklusioner om alternativ udvikling, hvori der udtrykkes tilfredshed med EU's og dens medlemsstaters førende rolle i tilpasningen af alternativ udvikling til relaterede udviklingsorienterede narkotikapolitiktiltag samt overordnede udviklingsstrategier og sektorpolitikker såsom fremme af menneskerettigheder i narkotikapolitik, nedbringelse af fattigdom, udvikling af landdistrikterne og fødevaresikkerhed, adgang til jord og jordrettigheder, miljøbeskyttelse og klimaændringer, fredelig bilæggelse af væbnede konflikter og sikkerhed, fremme af retsstatsprincippet og god regeringsførelse samt fremme af ligestilling mellem kønnene⁵,

SOM MINDER OM, at en sammenhængende og effektiv gennemførelse af foranstaltninger bør både sikre et højt niveau inden for beskyttelse af menneskers sundhed, social stabilitet og sikkerhed og bidrage til bevidstgørelse. Eventuelle mulige utilsigtede negative konsekvenser i tilknytning til gennemførelsen af foranstaltningerne bør minimeres, der bør værnes om menneskerettighederne, og en bæredygtig udvikling bør fremmes⁶,

⁴ https://ap.ohchr.org/documents/dpage_e.aspx?si=A/HRC/RES/37/42

⁵ Rådets konklusioner om alternativ udvikling: "Mod en ny forståelse af alternativ udvikling og relaterede udviklingsorienterede narkotikapolitiktiltag – bidrag til gennemførelsen af UNGASS 2016 og FN's mål for bæredygtig udvikling" (14338/18).

⁶ EU's narkotikastrategi, indledning, punkt 3.

SOM UNDERSTREGER, at de stater, der er parter i FN's konvention om barnets rettigheder, har forpligtet sig til at træffe alle passende forholdsregler, herunder lovgivningsmæssige, administrative, sociale og uddannelsesmæssige forholdsregler, for at beskytte børn mod ulovlig brug af narkotika og for at forebygge, at børn anvendes til ulovlig produktion af og handel med sådanne stoffer⁷,

SOM ANERKENDER, at der skal tages hånd om den stigmatisering, der er forbundet med stofbrug og lidelser forbundet hermed, især fordi denne stigmatisering kan have en skadelig indvirkning på den mentale og fysiske sundhed hos de personer, der bruger narkotika, særlig hos personer i sårbare og marginaliserede situationer, og også kan være en hindring for at søge støtte⁸,

SOM ANERKENDER, at narkotikaproblematikkens mangesidede karakter kræver en samlet tilgang, der omfatter et køns- og aldersperspektiv og fremmer både ligestilling mellem kønnene og ikkeforskelsbehandling af personer i sårbare og marginaliserede situationer⁹,

SOM MINDER OM behovet for at opretholde og forbedre tilgængeligheden af, adgangen til og omfanget af risiko- og skadesbegrænsningstjenester, herunder evidensbaseret bedste praksis, med udgangspunkt i minimumskvalitetsstandarderne inden for begrænsning af narkotikaefterspørgslen i EU's medlemsstater i overensstemmelse med national lovgivning¹⁰,

SOM GENTAGER princippet om kontinuitet i behandlingen gennem hele den strafferetlige procedure og betydningen af at tilbyde personer med misbrugsrelaterede lidelser en bred vifte af frivillige og evidensbaserede narkotikatjenester, herunder pleje, behandling, risiko- og skadesbegrænsning, baseret på informeret samtykke og forvaltet af sundhedspersonale i overensstemmelse med national lovgivning¹¹,

⁷ FN's konvention om barnets rettigheder, artikel 33.

⁸ EU's narkotikastrategi, strategisk prioritet 6.4.

⁹ FN-systemets fælles holdning til støtte for gennemførelsen af den internationale politik for narkotikabekæmpelse gennem effektivt samarbejde mellem agenturerne – fælles principper.

¹⁰ EU's narkotikastrategi, strategisk prioritet 7.1 og 7.2, Rådets henstilling af 18. juni 2003 om forebyggelse og reduktion af helbreds-skader forbundet med narkotikamisbrug (2003/488/EF).

¹¹ Princippet om kontinuitet i behandlingen er fastsat i Rådets konklusioner om fremme af alternativer til tvangsforanstaltninger for kriminelle narkomaner, og behovet for informeret samtykke og deltagelse af sundhedspersonale fremgår af de internationale retningslinjer og WGAD-rapporten om narkotikapolitikker.

SOM ANERKENDER, at ulovlig handel med narkotika udgør en trussel mod EU-borgernes sundhed, sikkerhed og livskvalitet samt mod medlemsstaternes lovlige økonomi, stabilitet og sikkerhed,

SOM også ANERKENDER EU-medlemsstaternes og – i overensstemmelse med deres kompetencer – Kommissionens og de relevante EU-agenturers samarbejdsindsats for at bekæmpe ulovlig handel med narkotika og dæmme op for ulovlige narkotikamarkeder,

SOM UNDERSTREGER behovet for at forebygge narkotikarelateret kriminalitet med særlig fokus på behovet for at imødegå vold, ulovlig handel, korruption og udnyttelse af mennesker, navnlig sårbare grupper, ved at tage fat på de underliggende faktorer, der fører til deres aktivitet på ulovlige narkotikamarkeder,

SOM MINDER OM principperne i den internationale menneskerettighedslovgivning, herunder legalitetsprincippet, og proportionalitet mellem lovovertrædelse og straf,

SOM MINDER OM Rådets rammeafgørelse 2004/757/RIA om fastsættelse af mindsteregler for gerningsindholdet i strafbare handlinger i forbindelse med ulovlig narkotikahandel og straffene herfor,

SOM FORDØMMER dødsstraf, udenretslige henrettelser og vilkårlig tilbageholdelse, herunder for narkotikarelaterede lovovertrædelser i visse lande i verden,

SOM ANERKENDER, at stater i henhold til FN's konventioner om narkotikakontrol kan overveje alternative ikkefrihedsberøvende foranstaltninger for personer, der anklages for mindre, ikkevoldelige narkotikarelaterede lovovertrædelser, og i overensstemmelse med nationale, forfatningsmæssige, retlige og administrative systemer kan indføre alternativer eller supplerende foranstaltninger med hensyn til domfældelse eller straf¹²,

¹² FN-konventionen fra 1988 imod ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer, artikel 3, stk. 4, litra c).

SOM MINDER OM Rådets konklusioner fra 2018 om fremme af alternativer til tvangsforanstaltninger for kriminelle narkomaner, som understreger behovet for, at EU-medlemsstaterne leverer og, hvor det er relevant, i overensstemmelse med deres lovgivningsmæssige rammer anvender alternative foranstaltninger til tvangsforanstaltninger for kriminelle narkomaner for at forebygge kriminalitet, mindske tilbagefald, øge effektiviteten af det strafferetlige system og samtidig undersøge en mulig begrænsning af sundhedsrelaterede skader og minimering af sociale risici¹³,

SOM ANERKENDER, at udtrykket "alternativer til tvangsforanstaltninger" ifølge EU-medlemsstaternes nationale lovgivning i overensstemmelse med Rådets konklusioner fra 2018 om fremme af alternativer til tvangsforanstaltninger for kriminelle narkomaner også kan henvise til alternativer, som anvendes i stedet for eller i tillæg til de traditionelle strafferetlige foranstaltninger over for kriminelle narkomaner,

SOM også BEMÆRKER, at vedtagelse og gennemførelse af alternative foranstaltninger på grund af EU-medlemsstaternes forskellige retlige rammer og behov bør skræddersys af EU-medlemsstaterne i henhold til deres faktiske forhold og i overensstemmelse med national, europæisk og international lovgivning,

SOM ANERKENDER Europa-Kommissionens igangværende arbejde, jf. EU's narkotikahandlingsplan 2021-2025, med henblik på at anbefale, at tilgængeligheden, en effektiv gennemførelse, overvågning og evaluering af foranstaltningerne som alternativer til tvangsforanstaltninger for kriminelle narkomaner i overensstemmelse med medlemsstaternes nationale lovgivning øges,

SOM MINDER OM slutdokumentet fra FN's Generalforsamlings særlige samling i 2016, hvori der under behørig hensyntagen til nationale, forfatningsmæssige, retlige og administrative systemer tilskyndes til udarbejdelse og gennemførelse af alternative eller supplerende foranstaltninger til domfældelse eller straf i tilfælde af en passende art i overensstemmelse med de tre internationale konventioner om narkotikakontrol samt fremme af forholdsmæssige reaktioner¹⁴,

¹³ Rådets konklusioner om fremme af alternativer til tvangsforanstaltninger for kriminelle narkomaner, 2018, s. 5.

¹⁴ Outcome Document of the 2016 UN General Assembly Special Session on the world drug problem, Prevention of drug abuse (slutdokument fra FN's Generalforsamlings særlige samling i 2016 om verdens narkotikaproblem, forebyggelse af narkotikamisbrug), punkt 4, litra j) og l).

SOM også BEMÆRKER, at FN-systemets fælles holdning om narkotikapolitikken anerkender, at FN-konventionerne om narkotikakontrol giver lande mulighed for at udforme og gennemføre nationale narkotikapolitikker i overensstemmelse med deres prioriteter og behov samt princippet om fælles og delt ansvar og gældende folkeret¹⁵,

SOM ANERKENDER behovet for at fremme og tilskynde til aktiv og meningsfuld deltagelse og inddragelse af civilsamfundet, herunder ikkestatslige organisationer, unge, stofbrugere, personer i bedring, brugere af narkotikarelaterede sundheds- og socialtjenester, det videnskabelige samfund, den akademiske verden og andre eksperter, i udviklingen og gennemførelsen af narkotikapolitikker¹⁶,

SOM ANERKENDER behovet for at undgå interessekonflikter i forbindelse med udformningen og gennemførelsen af narkotikapolitikker og for at sikre, at de ikke påvirkes af uberettigede kommercielle interesser, og at eventuelle interessekonflikter håndteres i overensstemmelse med gældende nationale procedurer,

SOM ANERKENDER, at det ligger inden for medlemsstaternes kompetence at udvikle og vedtage nationale strafferetspolitikker og straffelove om definition af narkotikakriminalitet og sanktioner, men MINDER OM, at Den Europæiske Union i henhold til artikel 168 i TEUF supplerer medlemsstaternes indsats for at begrænse narkotikarelaterede helbredsskader, herunder ved oplysning og forebyggelse,

1. OPFORDRER EU's medlemsstater til yderligere at støtte udviklingen og gennemførelsen af evidensbaserede politikker og tiltag, der sætter menneskerettighederne i centrum for indsatsen på narkotikaområdet, samtidig med at de bekæmper kriminalitet og sikrer den offentlige sikkerhed, bæredygtige og holdbare livsgrundlag og sundheden for enkeltpersoner, familier og samfundsgrupper overalt i EU,

¹⁵ FN-systemets fælles holdning til støtte for gennemførelsen af den internationale politik for narkotikabekæmpelse gennem effektivt samarbejde mellem agenturerne, 2018, s. 12, CND-resolution 62/8.

¹⁶ Udviklet på grundlag af EU's narkotikastrategi 2021-2025, strategisk prioritet 7.3.

2. OPFORDRER EU's medlemsstater til yderligere at fremme narkotikapolitikker, der overholder menneskerettighederne, bekæmper forskelsbehandling og mindsker stigmatisering af stofbrugere, med henblik på at sikre frivillig adgang til tjenester, herunder forebyggelse, evidensbaserede livskompetenceprogrammer, risiko- og skadesbegrænsning, tidlig påvisning og indgriben, rådgivning, behandling, revalidering, social reintegration og restitution af stofbrugere samt behandling af narkotikarelateret komorbiditet,
3. OPFORDRER EU's medlemsstater til inden for deres narkotikapolitikker yderligere at fremme køns- og alderssvarende foranstaltninger og foranstaltninger, der afspejler de særlige behov hos børn og unge, kvinder og personer i marginaliserede og sårbare situationer,
4. OPFORDRER EU's medlemsstater til at lægge særlig vægt på beskyttelse af børns rettigheder, herunder beskyttelse af børn mod narkotikabrug, og på forebyggelse af udnyttelse af børn i forbindelse med ulovlig fremstilling af og handel med narkotika,
5. OPFORDRER EU's medlemsstater til at sikre, at personer i det strafferetlige system, herunder personer, der er omfattet af alternativer til tvangsforanstaltninger, har frivillig adgang til køns- og alderssvarende evidensbaserede narkotikatjenester uden forskelsbehandling baseret på deres behov og informerede samtykke,
6. OPFORDRER EU's medlemsstater til, hvor det er relevant, at støtte aktiv og meningsfuld deltagelse og inddragelse af det videnskabelige samfund, eksperter, civilsamfundet, herunder ikkestatslige organisationer, unge, kvinder og stofbrugere i narkotikapolitikker,
7. OPFORDRER EU's medlemsstater og – i overensstemmelse med deres kompetencer – de relevante EU-organer og -agenturer til at styrke det internationale samarbejde og integrere den menneskerettigheds- og evidensbaserede og afbalancerede tilgang, herunder i udviklingsprogrammer om narkotikapolitikker, der fremmer fuld overholdelse af den internationale menneskerettighedslovgivning, herunder ligestillingsprincippet og princippet om ikkeforskelsbehandling,

8. OPFORDRER EU's medlemsstater og de relevante EU-organer og -agenturer til at sikre, at udviklingsorienterede narkotikapolitiske foranstaltninger, herunder alternativ udvikling, overholder principperne om betingelsesløshed, ikkeforskelsbehandling og ordnede forhold og fremmer ligestilling mellem kønnene, og at der sikres ejerskab i målsamfundene,
9. OPFORDRER EU's medlemsstater og – i overensstemmelse med deres kompetencer – de relevante EU-organer og -agenturer til kraftigt at modsætte sig pålæggelse af uforholdsmæssige og umenneskelige straffe for narkotikarelaterede lovovertrædelser såsom dødsstraf, udenretslige henrettelser og vilkårlig tilbageholdelse,
10. OPFORDRER EU's medlemsstater til, hvor det er relevant og i overensstemmelse med deres nationale lovgivning og inden for rammerne af FN's konventioner om narkotikakontrol og EU-retten, yderligere at udforske evidensbaseret bedste praksis og innovative tilgange, der mindsker stigmatisering og forskelsbehandling af stofbrugere,
11. OPFORDRER EU's medlemsstater og – i overensstemmelse med deres kompetencer – Kommissionen og de relevante EU-agenturer til at indsamle og udveksle oplysninger om virkningen af gennemførelsen af narkotikarelaterede strafferetlige reaktioner og alternativer til tvangsforanstaltninger over for stofbrugere, navnlig personer i marginaliserede og sårbare situationer,
12. OPFORDRER EU's medlemsstater og – i overensstemmelse med deres kompetencer – de relevante EU-organer og -agenturer til at formidle oplysninger og udveksle bedste praksis i forbindelse med gennemførelsen og udviklingen af den menneskerettighedsbaserede tilgang til narkotikapolitikker og tilgange til at mindske stigmatisering og forskelsbehandling, herunder gennem EU's optræden udadtil,
13. OPFORDRER EU's medlemsstater, Kommissionen og de relevante EU-agenturer til, hvor det er relevant, i overensstemmelse med deres respektive kompetencer og under hensyntagen til de tilgængelige data at overveje menneskerettighedsspørgsmål, når de evaluerer narkotikapolitikker.